

**EARTH
EARS
ENSEMBLE**

**Material Sound
and the
Mental Body**

1.-12.3.2023

MUSICA NOVA HELSINKI

NYKYMUSIIKKIFESTIVAALI

Earth Ears Ensemble

Material Sound and the Mental Body

Musiikkitalo, Organo
La 11.3.2023 klo 16.00

Livia Schweizer, bassohuili
Lucy Abrams-Husso, bassoklarinetti
Iida-Vilhelmiina Sinivalo, sello ja esineet
Helga Karen, piano
Tuukka Tervo, elektroniikka

- Jouni Hirvelä (s. 1982) *Deformations I-II (2015)* bassoklarinetille, sellolle, pianolle ja elektroniikalle
I. *Rachitis*
II. *Scorbutus*
- Malin Bång (s. 1974) *Hyperoxic (2011)* bassohuilulle ja esineille
- Helena Tulve (s. 1972) *To Night-Travellers, the Light (2009)* sellolle ja pianolle
- Nina C. Young (s. 1984) *Metal Works (2014)* pianolle ja elektroniikalle
I. *Steel*
II. *Quicksilver*
- Rebecca Saunders (s. 1967) *Bite (2015–2016)* soolobassohuilulle
- Clara Iannotta (s. 1983) *The people here go mad. They blame the wind (2013–2014)*
bassoklarinetille, sellolle, pianolle ja ääninauhalle.

*...one day to be here, where there are no days, which is no place, born of the impossible voice
the unmakeable, and a gleam of light, still all would be silent and empty and dark...
(Samuel Beckett (1906–1989), Texts for Nothing, 1950–1952)*

Materiaalinen ääni ja mentaalinen keho

Material sound and the mental body (“Materiaalinen ääni ja mentaalinen keho”) kutsuu kuulijan matkalle esineiden, ilman, ihmiskehon ja hiukkasten äänimaailmaan. Lähtökohtana on Samuel Beckettin absurdi ja pään pyörälle saava sitaatti sekä konsertin nimi, joka uhmaa logiikan lakeja. Niiden pohjalta luodaan päivä sinne, missä päiviä ei ole, vierailaan paikassa, joka ei ole paikka, kuullaan ääni hiljaisuudessa ja sulaudutaan pimeyteen. Kehotamme avaamaan mielet ja sydämet epäloogisuudelle ja antamaan meille luvan petkuttaa silmiä ja korvia. Jos näet huilun, se ei välttämättä kuulosta huilulta. Jos näet ison flyygelin, se saattaa yhtäkkiä kutistua. Ja jos näet soittajatrion, se saattaaakin olla pelkkä soittorasia. Tule mukaan muodonmuutoksen ja vääristymien installaatioon. Liity matkalle, jolla ei ole tavoitteita mutta joka löytää tarkoituksensa itse tiestä. Konsertti alkaa ja loppuu hyvin yleisellä ja perinteisellä soitinyhdistelmällä: klarinetti, sello ja piano. Väliissä kuullaan huilu- ja pianosooloja sekä klassinen sello-pianoduo. Juju piilee siinä, että perinteisyys ja tuttuus loppuvat näköhavaintoihin. Ääni nimittäin kertoo uutta tarinaa: se punoutuu muiden esineiden ääniin, vääristyy elektroniikan avulla ja joutuu esiintyjien itsensä dekonstruomiksi. Kukin teos haluaa kovasti kertoa tarinan, joka on toisinaan kaunis, toisinaan hyvin kivulias ja toisinaan surrealistista tajunnanvirtaa.

Jouni Hirvelän *Deformations* bassoklarinetille, sellolle, pianolle ja elektroniikalle on kaksiosainen teos, joka ilmentää aliravitsemuksesta johtuvia kivulialta fyysisiä epämuodostumia. Ensimmäinen osa *Rachitis* on kuvitelma siitä, miltä vakavasta D-vitamiinipuutteesta johtuva luiden taipuminen ja luuston haurastuminen kuulostaa nälkiintyneessä kehossa. Toinen osa *Scorbutus* vääristää soitinääntä ilmentääkseen henkistä ja fyysistä kärsimystä, joka aiheutuu C-vitamiinin puutteesta.

Ruotsalainen säveltäjä **Malin Bång** kuvailee bassohuilulle ja esineille säveltämänsä teosta *Hyperoxic* ”ylistykseksi hapelle, joka on ihmiselle välttämätöntä”. Happi on kiistatta elämän näkymätön ja korvaamaton alkuaine, ja ilmaa voidaan pitää sanallisen viestinnän ja musiikki-ilmaisun kätkeynnyksellä mutta aina läsnä olevana alkupisteenä. *Hyperoxic* tarkastelee ilmakehän maailmaa, ja sen innoittajana on ollut tietoisuus siitä, että hengitys voi muuttua sanaksi, kuiskaukseksi tai ääneksi. Säveltäjä yhdistää bassohuilun virtuoosimaisen ”hengitysosuuden” esineisiin, jotka myös toimivat ilma-aukon avulla. Näin hän haastaa kuulijan näkemään esineet elävänä aineena, joka voi yhdessä soitinten kanssa tuottaa eloisia ja ällistyttäviä ääniä.

Virolaissäveltäjä **Helena Tulven** *To Night-Travellers, the Light* kuvastaa säveltäjän viehtymystä soinnikkuuteen, äänenlaatuun sekä äänen alkuun ja loppuun. Teoksen inspiraationa on toiminut persialaisrunoilija Rumin runo *Search the Darkness*, joka kutsuu yleisön tutustumaan unessa ja valveilla tehtäviin yöllisiin matkoihin. Musiikki rohkaisee kuulijaa runon tavoin nauttimaan hiljaisuudesta ja katsomaan nykyhetkessä ympärille pikemmin kuin sisäänpäin ja näkemään sen, mikä on ainutkertaista tässä ja nyt.

*Search the darkness don't run from it
Night travellers are full of light,
and you are, too; don't leave this companionship.
(Rumi)*

Yhdysvaltalainen säveltäjä **Nina C. Young** tarkastelee soitinmusiikin ja elektroakustisen musiikin risteyskohtia, ja häntä on kiitetty ”John Cage -tyylisestä rohkeudesta kokeiluihin”. *Metal Works* pianolle ja elektroniikalle esittelee akustisista ja elektronisista elementeistä koostuvan monimutkaisen kokonaisuuden, johon yhdistyy odottamattomia, yllättäviä ja silti tarkkaan valittuja äänimaailmoja. Metallin ja sen kaikuviiden perkussiivisten ominaisuuksien inspiroima teos tarkastelee jännitettyjen alarekisterin kielten tuottamaa metallista ääntä ja tulkitsee metallin aineellisia ilmentymiä, kuten vääntymiä, kiiltoa ja korroosiota, äänellisin keinoin. Teoksen tässä versiossa on kaksi osaa, *Steel ja Quicksilver*, jotka nivoutuvat toisiinsa elektroakustisilla välisoitoilla.

Berliiniläistyneen brittisäveltäjä **Rebecca Saundersin** musiikille on tunnusomaista soinnillinen monimutkaisuus. Hänen teoksensa keskittyvätkin usein äänien veistoksellisiin ominaisuuksiin, mistä on mainiona esimerkkinä bassohuilulle kirjoitettu *Bite*. Samuel Beckettin *Texts for Nothing* -kirjan innoittama teos lainaa tekstin alun sanoja ”a voice murmuring a trace” ja pyrkii kuvailemaan hauraita ja huomaamattomia hetkiä, jotka vaativat tarkempaa kuuntelua ja täydellistä hiljaisuutta mutta keskeytyvät kuitenkin vihan ja epätoivoon hetkiin. Mumina, terävät äänet, sanat ja kiljaisuus nivoutuvat tiiviisti yhteen tässä soolobassohuilulle kirjoitetussa teoksessa, joka on tulosta Rebecca Saundersin teoksille ominaisesta syvällisestä äänen työstämisestä ja soinnillisesta tutkimuksesta.

The people here go mad. They blame the wind on berliiniläistyneen italialaissäveltäjä **Clara Iannottan** herkkä, lempeä ja eloisa ääniasetelma bassoklarinetille, sellolle, pianolle ja soittorasioille (tai elektroniselle ääninauhalle). Soittorasiaääniin yhdistetyt laajennetut soittotekniikat, ulkopuoliset esineet ja musiikilliset tekstuurit rohkaisevat yleisöä luomaan mielikuvan jostain uudesta ja silti tavattoman tutusta. Äänten pehmeys ja taianomainen lähestymistapa soittimiin paitsi äänen tuottajina myös tunnelmanluojina huijaa katsojia, kehottaa heitä kuuntelemaan tarkkaan ja tarjoaa siten korvia avaavan kokemuksen. Teoksen inspiraationa ovat toimineet tuulessa soivat kellot, ja se on osoitus mestarillisesta kyvystä nähdä musiikki muunakin kuin perinteisesti ymmärrettyä instrumentaationa sekä etsiä meitä ympäröivästä materiaasta empatiaa, kauneutta ja taidetta.

I was walking alone through Somerville (a suburb of Boston), on a sunny, quiet day. The wind blew strongly for just a moment, and when it stopped, it left in the air a clanging harmony. It took me a few seconds to understand that this sound was made by metal chimes hanging from several doors. It made me smile!

Kävelin eräänä rauhallisena ja aurinkoisena päivänä yksin Somervillessä (Bostonin lähiö). Yhtäkkiä tuli tuulenpuuska, jonka jäljiltä ilmaan jäi harmoninen kilkatus. Kesti hetken ennen kuin ymmärsin, että ääni syntyi moniin oviin ripustetuista metallisista kelloista. Se toi hymyn huulille!
(Clara Iannotta)

Earth Ears Ensemble on vuonna 2021 perustettu suomalainen yhtye, jonka tavoitteena on uuden musiikin yleisökokemuksen elävöittäminen keskittymällä kokeiluun ja vähemmän kuul-tujen ideoiden esittelyyn konserttiympäristöissä. Earth Earsin innoittajana on toiminut Pauline Oliverosin samanniminen teos ja hänen käsitteensä syväkuuntelu ja äänellinen tietoisuus. Earth Ears Ensemble kohdistaa huomiota muusikon ja yleisön inhimillisyyteen ja vahvistaa yksittäisen henkäyksen äänellisiä ominaisuuksia sekä molemminpuolista läsnäoloa samassa tilassa. Näin yhtye haluaa kannustaa nauttimaan nykyhetkestä, jossa keskitytään musiikkiin ja pyrkimykseen löytää uudelleen kauneus sen kaikissa muodoissa. Yhtye haluaa tavoittaa kuulijat paitsi perinteisissä konserttiolosuhteissa myös työpajoissa, epätavallisissa paikoissa pidetyissä konserteissa ja valitsemalla sen jäsenille mielekkäitä teoksia. Yhtyeessä ovat mukana klarinetisti Lucy Abrams-Husso, huilisti Livia Schweizer, sellisti Iida-Vilhelmiina Sinivalo, pianisti Helga Karen ja äänitaitelija Tuukka Tervo. Yhtyeen jokainen jäsen tuo ohjelmistoon omat kiinnostuksen ja intohimon kohteensa ja tarjoaa siten muille jäsenille mahdollisuuden hakeutua oman mukavuusalueen ulkopuolelle, löytää jotakin uutta ja etsiä uusia tapoja osallistaa yleisöä musiikillisilla tutkimusmatkoillaan. Earth Ears Ensemble toivoo pääsevänsä osaksi Suomen elinvoimaista uuden musiikin kenttää ja kehittämään sitä yhdessä muiden yhtyeiden ja artistien kanssa.

Earth Ears Ensemble

Material Sound and the Mental Body

Musiikkitalo, Organo
Sat 11.3.2023 at 4pm

Livia Schweizer, bass flute
Lucy Abrams-Husso, bass clarinet
Iida-Vilhelmiina Sinivalo, cello and objects
Helga Karen, piano
Tuukka Tervo, electronics

- Jouni Hirvelä (*1982) *Deformations I-II (2015) for bass clarinet, cello, piano and electronics*
I Rachitis
II Scorbutus
- Malin Bång (*1974) *Hyperoxic (2011) for bass flute and objects*
- Helena Tulve (*1972) *To Night-Travellers, the Light (2009) for cello and piano*
- Nina C. Young (*1984) *Metal Works (2014) for piano and electronics*
I Steel
II Quicksilver
- Rebecca Saunders (*1967) *Bite (2015/2016) for solo bass flute*
- Clara Iannotta (*1983) *The people here go mad. They blame the wind. (2013-2014)*
for bass clarinet, cello, piano and tape.

*...one day to be here, where there are no days, which is no place, born of the impossible voice
the unmakeable, and a gleam of light, still all would be silent and empty and dark, and dark...
(Samuel Beckett (1906–1989), Texts for Nothing, 1950–1952)*

Material Sound and the Mental Body

With the absurdism and mental twist of a quote from Samuel Beckett and a concert title that bends logic, Earth Ears Ensemble invites you on a journey through the sound world of objects, air, human body and the materia of particles around us—to create a day where are no days, to visit a place that is not a place, to hear the voice in silence, to dissolve into the dark. We invite you to open your mind and hearts to unlogic and to allow us to trick your eyes and ears. When you see a flute, it might not sound like one; when you see a mighty grand piano, it might suddenly become so small; and when you see an instrumental trio, just know it might as well be just a simple music box. Join us though the installation of metamorphosis and deformation. Joint a journey without goals that yet finds its ground in the road itself. The concert will begin and end with the very common and traditional instrument combination of clarinet, cello and piano, with flute and piano solos in between as well as a classical cello–piano duo. But the trick is that the traditionality and familiarity will end with the visuals, as the sound will tell a new story, intertwining with other objects, distorted by electronics and deconstructed by the performers themselves. Each piece is aching to tell a story—sometimes peaceful, sometimes very painful and at times a surrealistic train of thought.

Jouni Hirvelä's *Deformations* for bass-clarinet, cello, piano and electronics is a two-movement piece embodying the painful physical deformations that a person endures as the result of malnutrition. The first movement, *Rachitis*, imagines the sound of the bending bones and the skeletal fragility caused by the severe lack of vitamin D in the starved body. The second movement, *Scorbutus*, twists the instrumental sound in order to transfer the mental and physical suffering of those affected by the absence of vitamin C.

The Swedish-based composer Malin Bång describes her piece *Hyperoxic* for bass flute and objects as a “celebration of oxygen as a human necessity”. Indeed, oxygen is the invisible and indispensable element behind life, and air can be considered as a hidden, and always present, starting point of verbal communication and musical gesture. *Hyperoxic* explores the domain of air sounds, inspired by the fact that a breath can transform into a word, a whisper or into a sound. Combining the virtuoso “breathing” part of the bass flute with the objects that also function through the air intake, the composer challenges the listener to see the objects as a living material that alongside the familiar musical instrument can also make sounds that live and amaze.

To Night-Travellers, the Light by Estonian composer Helena Tulve showcases the composer's passion for sonority, tone quality and the beginning and the end of sound. The piece, inspired by the poem of the Persian poet Rumi *Search the Darkness*, invites the audience to explore the night journeys taken both when asleep and awake. The music, as the poem, encourages the listener to enjoy the stillness and, instead of looking forward, to look around in the present moment, seeing something special and that you have now and here.

*Search the darkness don't run from it
Night travellers are full of light,
and you are, too; don't leave this companionship.*
(Rumi)

The American composer Nina C. Young explores the intersection of instrumental and electro-acoustic music and has been praised for having a “John Cage-like boldness in experimentation”. *Metal Works* for piano and electronics is a showcase of complex acoustics and electronics mixed with unexpected, surprising and yet very carefully chosen soundscapes. Inspired by the concept of metal – its resonant and percussive qualities – the piece explores the metallic sound of wired low-register strings and translates the metal's material states, such as torsion, lustre and corrosion, through the sonic medium. This version of the piece has two movements, *Steel and Quicksilver*, each intertwined with electroacoustic interludes.

British Berlin-based composer **Rebecca Saunders'** music is characterized by timbral complexity, and her works often have a special focus on the sculptural properties of sounds, of which *Bite* for bass flute is a wonderful example. Inspired by Samuel Beckett's *Texts for Nothing*, the piece borrows the beginning of the text "a voice murmuring a trace" and searches to describe the fragile and imperceptible moments that require closer listening and complete stillness and yet are interrupted with moments of anger and despair. Murmurs, biting sounds, words and screams are closely entangled in this solo bass flute piece that is the result of a deep work of sound and timbral research typical of Rebecca Saunders' works.

The people here go mad. They blame the wind is a fragile, gentle and lively sonic still-life for bass clarinet, cello, piano and music boxes (or electronic tape) created by Berlin-based Italian composer **Clara Iannotta**. The extended playing techniques, the external objects and the musical textures combined with the music box sounds encourage the audience to paint a mental picture of something new yet incredibly familiar. The softness of sounds and the magical approach to instruments as not only sound makers but the atmosphere creators tricks the spectators' eyes, invites them to exercise careful listening and provides an ear-opening experience. This piece, inspired by the sounds of chimes singing in the wind, is a masterful showcase of seeing music beyond the traditional instrumentation and understanding and of seeking empathy, beauty and art in materia around us.

I was walking alone through Somerville (a suburb of Boston), on a sunny, quiet day. The wind blew strongly for just a moment, and when it stopped, it left in the air a clanging harmony. It took me a few seconds to understand that this sound was made by metal chimes hanging from several doors. It made me smile!
(Clara Iannotta)

Earth Ears Ensemble is Finnish new music ensemble founded in 2021 with the goal of enlivening the contemporary music experience for the audience with a focus on experimentation and the presentation of lesser-heard ideas in a new concert settings. Earth Ears is inspired by Pauline Oliveros' piece of the same name and her concepts of deep listening and sonic awareness. Turning our attention to the human in the musician and in the audience member and amplifying the sonic qualities of a simple breath and a presence of each other in the same space, Earth Ears Ensemble wishes to inspire the enjoyment of a present moment, focusing on the music and the rediscovery of beauty in all its forms and shapes. The ensemble hopes to engage with the community not only in the traditional concert settings but through workshops, concerts in unconventional spaces and by choosing pieces meaningful to its members. The ensemble consists of clarinetist Lucy Abrams-Husso, flutist Livia Schweizer, cellist Iida-Vilhemina Sini-Valo, pianist Helga Karen and sound artist Tuukka Tervo. Each member of the ensemble brings their own interest and passion to their programmes, thus providing opportunities for the rest of the members to explore themselves outside of their comfort zone, to discover something new and to find new ways to engage the audience in their music exploration journeys. Earth Ears Ensemble is looking forward to being a part of the lively new music scene in Finland and to develop it further together with other ensembles and artists.

PÄÄJÄRJESTÄJÄ / MAIN ORGANISERS

TAPIOLA
SINFONIA

yle RADION
SINFONIAORKESTERI

TUKIJAT / SUPPORTERS

TEOSTO